

HIVATKOZOTT IRODALOM

- [1] *Nánási Miklós* (szerkesztő): *Pedagógia*, Tankönyvkiadó, Bp. 1973. 399–400. o.
- [2] *Buda Bulcsi*: *Mit csináljunk az élővilág-szakkörön?* Tankönyvkiadó Bp., 1971. 5–6. o.
- [3] *Papp János*: *Boncolási lehetőségek „Az ember szervezete” című témakör tanításában*, Módszertani Közlemények, 1979. 19. évf., 3. szám.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] *Abrahám-Bende-Megyeri*: *Anatómia-élettan*, Tankönyvkiadó, Bp. 1971.
- [2] *Dobó Géza*: *Biológia tanítása*. (Főiskolai jegyzet. Tankönyvkiadó, Bp. 1976.)
- [3] *Hollósi-Mészáros*: *Állatanatómiai praktikum*. (Egyetemi jegyzet. Tankönyvkiadó, Bp. 1977.)
- [4] *Kovács-Stammer-Wojnarovich*: *Állatszervezettani gyakorlatok*. (Egyetemi jegyzet, Bp. 1973.)

SZALAI JÁNOSNÉ
Szeged

A tájékoztató füzetéről

1. Az oktatási miniszter 113/1977. (MK. 11.) OM. számú utasításában rendelkezett az általános iskolai 1. osztályos tanulók tanévvesztésének megszüntetéséről, illetve csökkentéséről, valamint segítő értékelési módokról.

Az utasítás 5. pontja kimondja:

„A tanuló tudásáról, fejlődéséről vagy fejlődésbeli megtorpanásairól elsősorban szóban, amennyiben ez nem megvalósítható, írásban kell a szülőnek (gondviselőnek) tájékoztatást adni. Erre a célra 1978. szeptemberétől az 1. és a 2. osztályban az Ellenőrző könyv helyett Tájékoztató füzetet kell bevezetni.”

A Tájékoztató füzet célja:

Tömör megfogalmazásban adjon tájékoztatást a szülőnek a tanuló teljesítményéről, nyújtson segítséget a nevelő sokoldalú, értékelő, minősítő, ellenőrző munkájához.

Az értékelés tartalma:

A Tájékoztató füzetben az életkori sajátosságoknak megfelelően, a tantervi követelményekhez igazodva határozzák meg az elérendő neveltségi, oktatási szintet.

A szülők tájékoztatása:

Az osztályozás nélküli időszakban rendkívül fontos nevelői feladat a tanulók sokoldalú, folyamatos értékelése. A rendszeres ellenőrzés mellett, a tanulók teljesítményének értékeléséről, minősítéséről bizonyos időszakban célszerű a szülőket tájékoztatni. Ezt a célt szolgálja a Tájékoztató füzetben a magatartás és szorgalom, valamint az egyes tantárgyak (magyar nyelv és irodalom, környezetismeret, matematika) követelményszintjének vázolása.

2. Második osztályomban felmérést végeztem a szülők körében. Arra kerestem választ, hogyan vélekednek az újonnan bevezetett Tájékoztató füzetéről,

A kérdőívben, melyet minden szülő megkapott, az alábbi két kérdés szerepelt:

– Jobbnak tartják-e a Tájékoztató füzetet, mint a hagyományos Ellenőrző könyvet?

– Alaposabb tájékoztatást kapnak-e gyermekük előmeneteléről?

Néhány idézet a kapott válaszokból:

– „A havonkénti felvilágosítást nagyon praktikusnak, alaposnak tartom, csak nehezen kezelhető a füzet.”

– „Jobbnak ítélem meg, mert részletesebb a havi értékelés.”

– „A véleményezés segítségével tisztábban látom gyermekem előmenetelét, s azt is, hogy a különböző tantárgyakból melyik anyagrész megy gyengébben, mit kell többet gyakorolni. »Az iskola és a család közlései« c. oldalak számát bővíteni kellene”.

– „Abból a szempontból tartom célszerűnek, hogy: »A nevelő értesítései a tanuló haladásáról« címszó alatt, a tantárgy melletti oszlopban hely marad a részletesebb közlésre.”

– „Értékesebb, mint a hagyományos Ellenőrző könyv, de csak alsó tagozatos tanulók számára. Lapszámbővítést igényel.”

– „Mindenre kiterjedő értesítést tartalmaz gyermekem iskolában elért eredményeiről. Nem csupán érdemjegyet, illetve ahhoz hasonló pontokat, csillagokat közöl.”

– „A válaszmom pozitív. Naprakészen tudósít a kislányom felkészültségéről.”

– Szóban és írásban bővebb magyarázatot kapok a pozitív vagy negatív teljesítményekről. A számok nem adnak átfogóbb értékelést.”

– „Feltétlenül hasznosabbnak ítélem meg. Több hírt közvetít az iskola és a családi ház között. Árnyalt, részletes tájékoztatást ad a gyermek előmeneteléről, emberi fejlődéséről.”

– „A Tájékoztató füzet formájában áttekinthetőbb, mint az Ellenőrző könyv. Az, hogy havonként szerzünk tudomást fiunk iskolai munkájáról, nem a Tájékoztató füzet érdeme. A félévi értesítés sokatmondó a megfelelő rovatok kitöltésével.”

– „Az első félév folyamán adott értékelés olyan, mint a hagyományos volt. Ami több és jobb, az az Ön bejegyzése. Sokoldalú, jellemző.”

– „A hírközlésnek ez a módja megítélésünk szerint jobb. Az Ellenőrző könyv egyes tárgyak tekintetében csak mennyiségi mutatókat adott. Ez a tájékoztatósi forma konkrét dolgokat közöl. Lényegesen megkönnyíti az iskola és a szülő kapcsolatát. Visszafelé lapozva hosszabb távon mutatja, hogy egyes tantárgyakon belül milyen anyagrészek voltak nehezek, mennyi idő kellett a javuláshoz. Mindent összevetve, ez a módszer nagyobb munkát jelent a tanár számára, de megéri! – Köszönet érte.”

Egyetlen olyan vélemény akadt, amely célszerűbbnek tartja már 2. osztály I. félévétől kezdődően az osztályozás bevezetését.

A Tájékoztató füzetéről alkotott szülői visszajelzések a saját véleményemmel is találkozhatnak. Jobb, tartalmasabb, mint az ellenőrző volt. Az első félév folyamán beírt megjegyzések részletes tájékoztatást nyújtanak a szülőknek. Formai kivitelezése is jobb. Bőven van hely a tantárgyak melletti rovatokban a tanulóra legjellemzőbb megállapításokra. Az ellenőrzőben erre nem volt lehetőség, csupán a pontok, csillagok beírására. Ez nem mondott annyit, mint a mostani megjegyzés. Napról napra nyomon követhetik gyermekeik fejlődését, megtorpanásaikat.

Jó ez az értékelési mód, mert a szülők számára egyértelmű, a nevelőnek pedig csak a tanulóra jellemző mondatot kell aláhúznia.

3. A Tájékoztató füzet alkalmazása.

Osztályomban a gyakorlatban a következőképpen alkalmaztam a Tájékoztató füzetet,

Ha valamelyik órán a tanuló feltűnően jó teljesítményt nyújtott, ilyen bejegyzéseket írtam be:

„Hangosan, kifejezően olvasott.” „A verset hibátlanul, szépen mondta el.” „A tartalom elmondásakor saját szavait jól alkalmazza.” „Írása tetszetős; betűformái szabályosak.” „Jól, hibátlanul csoportosít.” „A szöveges feladatok megoldása hibátlan.” „A szorzótáblát biztosan tudja.” „A feladatlapokat önállóan, pontosan oldja meg.”

Nemcsak a pozitív eredmények kerültek be. Ezek közül is bemutatok néhányat:

„Akadozva olvas Ági.” „Olvasásában sok a hiba.” „Nem érzékelteti olvasásakor az írásjeleket.” „Többet kell olvasnia más könyvből.” „Írásbeli munkáinak külalakja nem tetszetős.” „A mondatkezdő nagybetűt és a mondat végi írásjelet nem alkalmazza.” „A szorzótáblát nem tudja!” „Sok segítséget igényel az önálló munkában.”

Ezek az értékelő megjegyzések még az óra végén vagy a szünetben bekerülnek a füzetbe. Ezenkívül minden hónap végén részletesen tájékoztatom a szülőket a tanuló magatartásáról, szorgalmáról.

Az önértékelésre nevelés jelentősége:

Oktató-nevelő munkámban nagy gondot fordítok a reális önértékelés kifejlesztésére. Az osztályzatok hiánya ellenére tanítványaim önmagukról alkotott véleménye szinte teljesen egyezik az enyémmel. E folyamat eredményét tükrözi, hogy a 2. osztály I. félévének végén megkérdeztem tanulóimtól:

– „Hányasra értékeled magatartásod, szorgalmad, valamint az egyes tantárgyakban elért eredményedet?”

A két vélemény találkozott.

Vitathatatlan, hogy a pedagógus munkája nehezebb, időigényesebb az írásbeli munka megnövekedésétől, de megéri. Az oktató-nevelő munka tudatos tervezését, szervezését, ellenőrzését igényli. Ugyanakkor ez a rendszer biztosítja, hogy a tanulók, a szülők gyakrabban és gyorsabban kapnak részletesebb információt a nevelő visszajelzései alapján. Azt is egyértelműen megállapíthatjuk mind a szülők véleményeiből, mind a saját tapasztalatomból, hogy feszültségmentes, oldottabb légkört biztosít a Tájékoztató füzet alkalmazása a tanulók értékelésekor. Ez nem jelentheti a pedagógiai hatékonyság csökkenését.

A célunk az, hogy a személyiségfejlesztés során mindenkinek a „neki megfelelő” terhelést biztosítsuk, hogy olyan hatásrendszert dolgozzunk ki, amely a legkedvezőbb, legoptimálisabb feltételeket teremti meg a gyerek fejlődéséhez.

Ez a módszer teszi lehetővé a rendszeres, szoros kapcsolatot a szülők és nevelők között. A kölcsönös információ mindenképpen elősegíti e két jelentős nevelési tényező hatékonyságának fokozását.

DR. SÁRDI IMRÉNE

Pécs

Főiskolások tapasztalatgyűjtése egy általános iskolai matematikaórán

Az egységes oktató-nevelő munka megvalósításának egyik feltétele, hogy a pedagógus ne csak a részfeladatait ismerje, hanem legyen áttekintése az oktatás, nevelés egész területéről: az óvodától az egyetemig.

Minimális elvárhatóság, hogy ebben a folyamatban résztvevő pedagógus a közvetlen megelőző oktató-nevelő munka tartalmát ismerje: az alsó tagozatos az óvodait, a felső tagozatos az alsó tagozatét stb.

A tanárképző főiskola hallgatói a felső tagozat szaktárgyi oktatására kapnak képesítést.

Az előbb mondottakból következik, hogy leendő jó munkájuk érdekében meg kell ismerkedniük az alsó tagozatban folyó általános és főképpen a szaktárgyi munkával, hisz nélkül a folyamatos munka el sem képzelhető.

A főiskolai képzés során sajnos kevés a lehetőség arra, hogy a hallgatók tapasztalatokat szerezzenek az oktatási előzményekről, nem tudják megismerni a tanulók előző években szerzett ismereteit, és főképp folyamatosságában nem tudják megfelelően nyomon követni az ismeretszerzések hogyanját, mikéntjét, mennyiségét.

A I. éves pedagógia szakos hallgatók (akiknek zöme matematika szakos is) módot kaptak arra, hogy részt vegyenek az óvodapedagógiai gyakorlaton belül óvodai